

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený Mgr. Davidem Obenrauchem, advokátem se sídlem Kopečná 11, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2011, č. j. JMK 29408/2011, sp. zn. S-JMK 29408/2011/OD/St, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2013, č. j. 57 A 125/2011 – 99,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 11. 1. 2011, č. j. ODSČ-36836/PZ-10-Kuc, byl žalobce uznán vinným tím, že dne 9. 8. 2010 v 8:50 hodin v Brně na ulici Zelný trh 9 stál s osobním motorovým vozidlem Seat Toledo, RZ x, čtyřmi koly na chodníku, čímž porušil § 53 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů, a spáchal tak přestupek podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Za popsané jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Žalobce napadl citovaného rozhodnutí odvoláním, o němž rozhodl žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím tak, že podané odvolání zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Brně; ten nejprve rozsudkem ze dne 25. 1. 2012, č. j. 57 A 125/2011 - 29, žalobu zamítl. Citovaný rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 60/2012 - 28, ke kasační stížnosti žalobce zrušil pro nepřezkoumatelnost. V novém řízení krajský soud rozsudkem ze dne 12. 12. 2012, č. j. 57 A 125/2011 - 57, napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Rovněž v pořadí druhý rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 5/2013 - 25, zrušil pro nepřezkoumatelnost. Poté krajský soud rozsudkem ze dne 19. 6. 2013, č. j. 57 A 125/2011 - 82, opětovně zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil

k dalšímu řízení. I tento rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 11. 9. 2013, č. j. 1 As 76/2013 – 27, zrušil, tentokrát pro nesprávné posouzení otázky zavinění krajským soudem. Následně krajský soud v pořadí čtvrtým rozsudkem ze dne 13. 11. 2013, č. j. 57 A 125/2011 – 99, žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[3] Žalobce (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost nebo pro nedostatek důvodů.

[4] Zopakoval, že krajský soud napadeným rozsudkem žalobu zamítl a uložil žalobci povinnost zaplatit žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 43.080 Kč, přestože žalovanému žádné náklady nevznikly, ani vzniknout nemohly. Dále stěžovatel zdůraznil, že v projednávané věci se jedná již o několikátou kasační stížnost. V posledním rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že žalobce měl vědět o tom, že parkuje na chodníku, protože je řidičem od roku 1974 a dlouhodobě bydlí v dané lokalitě. Argumentace Nejvyššího správního soudu ovšem podle stěžovatele není správná. Přestože na dané adrese bydlí prakticky celý život, nikdy nebyl pokutován za parkování před svým domem. S ohledem na posedlost městských strážníků při trestání banálních dopravních přestupků je naprosto vyloučeno, že by stěžovatel dlouhodobě mohl uniknout pokutě za nedovolené parkování. Ani strážníci netušili, že místo, kde stěžovatel parkoval, je chodníkem.

[5] Podle stěžovatele je velmi smutné, že o nemožnosti parkování v dané lokalitě nevěděli kromě stěžovatele ani strážníci nebo správní orgán. O parkování na chodníku se správní orgán prokazatelně dozvěděl až ze sdělení o určení druhu komunikace dne 16. 11. 2010. Ještě tristnější je, že sám soud včetně nejvyšší správní autority až na základě 6 rozsudků dospěl k závěru, že opravdu jde o nedovolené parkování. Za takové situace není možno vinit z nedbalosti řidiče parkujícího v místě, kde není zákazová značka ani vyvýšený chodník, pokud samotné soudy k vyslovení předmětného závěru potřebovaly více než tři roky. V případě, že existovaly důvodné pochybnosti o charakteru pozemní komunikace, bylo věcí státní správy (resp. místní samosprávy), aby pochybnosti odstranila. Odstranění pochybností ale nepředstavuje potvrzení stanovené sankce a uložení povinnosti samostudia katastrálních map. Schopnost rozeznat, zda se jednalo v daném případě o chodník, nijak nesouvisí se způsobilostí držitele řidičského oprávnění, nýbrž je předmětem právnického vzdělání.

[6] Žalovaný i soud chápou podle stěžovatele chybně význam slova prevence. Právní stát má svým občanům ukládat jen takové povinnosti, které po nich lze spravedlivě požadovat. Předcházející řízení porušuje základní principy přestupkového řízení. Negarantuje jistotu přesvědčivého a spravedlivého rozhodnutí, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Úkolem státu je občany vychovávat, nikoli nespravedlivě trestat. Stěžovatel má za to, že nevěděl ani vědět nemohl, že parkuje na chodníku. Na zmíněném místě dlouhodobě parkoval, jedná se o místo s vysokým výskytem strážníků, kteří stěžovatele nikdy dříve nepokutovali ani nepoučili o zákazu parkování.

[7] Z výše popsaných důvodů je rozsudek krajského soudu nezákonný. Proto stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zmiňovaný rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo podáno.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou.

[10] S ohledem na to, že se jedná o kasační stížnost podanou proti rozhodnutí krajského soudu, který byl při svém rozhodování vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozhodnutí v téže věci, bylo třeba se nejprve zabývat přípustností kasační stížnosti.

[11] Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná *proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.* K aplikaci tohoto ustanovení se vyslovil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, <http://nalus.usoud.cz>, poukázal na to, že „*ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil.*“ Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřipustný návrh soud usnesením odmítne.

[12] Stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že podává kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Z obsahu kasační stížnosti však plyne, že jeho námitky brojí věcně pouze proti právnímu posouzení otázky zavinění krajským soudem. Podává tedy kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Ve vztahu ke stížnímu důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. stěžovatel toliko odkázal na text zákonného ustanovení, aniž by vylíčil a blíže konkretizoval, jakého typu nepřezkoumatelnosti či jiné vady řízení se v projednávaném případě dovolává. Pouhou citací právního předpisu však nelze považovat za skutkové, na daný případ individualizované výtky, které by představovaly kasační námitky (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, publikované pod č. 2162/2011 Sb. NSS; všechna citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu dostupná na www.nssoud.cz).

[13] K námitce nesprávného posouzení otázky zavinění stěžovatele krajským soudem lze odkázat na předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 9. 2013, č. j. 1 As 76/2013 – 27. V něm Nejvyšší správní soud v souladu s § 4 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích zohlednil jak okolnosti daného případu, tak osobní poměry žalobce a vyslovil, že stěžovatel spáchal předmětný přestupek v nevědomé nedbalosti. Uvedl, že „*různorodá dlažba a její uspořádání na předmětném místě byla vysvětlitelná právě odlišným funkčním využitím chodníku a ostatní komunikace, nikoliv pouze estetickým uspořádáním dlažby na náměstí (...). Žalobce tak vzhledem ke svým osobním poměrům a okolnostem případu mohl a měl vědět, že obrubníkem oddělená část ostatní komunikace přiléhající k divadlu, na níž své vozidlo zaparkoval, je určena pro pěši a je tedy chodníkem, na němž je zakázáno parkovat, není-li na místě jiné dopravní značení.*“ Ani skutečnost, že stěžovatel na daném místě dlouhodobě parkoval a nikdy nebyl za takové jednání pokutován, zavinění žalobce podle Nejvyššího správního soudu vyloučit nemohla. Zavinění stěžovatele bylo dáno tím, že „*žalobce vzhledem k okolnostem případu (chodník byl oddělen od ostatní komunikace obrubníkem, struktura dlažby chodníku a ostatní komunikace byla odlišná a pouhým pohledem bylo zjevné odlišné funkční využití těchto ploch, přestože chodník nebyl nikterak vyvýšen) a svým osobním poměrům (žalobce je řidič s dlouholetou znalostí*

stavebně-technických charakteristik předmětného místa a musí mu tedy být známo, jaké plochy náměstí Zelný trh slouží k pohybu vozidel a jaké jsou určeny pro pěší) měl a mohl vědět, že parkuje na chodníku.“

[14] Krajský soud v Brně vázán tímto právním názorem dle § 110 odst. 4 s. ř. s. žalobu nyní přezkoumávaným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. Ve svém rozhodnutí převzal argumentaci Nejvyššího správního soudu uvedenou ve zrušovacím rozsudku. Stěžovatel v projednávané věci nenamítal, že by se krajský soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu, nýbrž snaží se polemizovat s názorem vysloveným a dostatečně pregnantně formulovaným v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 76/2013 – 27, který je pro Krajský soud v Brně přímo závazný. Nejvyšší správní soud proto shledal kasační stížnost nepřipustnou podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s.

[15] Stěžovatelovy výtky, že i nejvyšší správní autoritě trvalo několik let, než dovedla, že místo, na kterém parkoval, je chodníkem, Nejvyšší správní soud odmítá. Komplexní závěry k věci samé sice Nejvyšší správní soud vyslovil až téměř dva roky po podání žaloby ve správním soudnictví, na vině tu však nebyla „nejvyšší správní autorita“, jak mylně uvádí stěžovatel, ale fakt, že krajskému soudu trvalo přes dvacet měsíců než (napotřetí) vydal rozsudek, který by bylo možné podrobit věcnému přezkumu v řízení o kasační stížnosti. Předtím sice Nejvyšší správní soud ve věci již dvakrát rozhodoval, nicméně prvé dva rozsudky krajského soudu, proti němuž kasační stížnosti směřovaly, nevyhovovaly zákonným požadavkům na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí a Nejvyšší správní soud byl nucen zrušit je pro nepřezkoumatelnost. K podstatě projednávané věci se tak Nejvyšší správní soud mohl vyjádřit poprvé až v řízení o kasační stížnosti směřující proti rozsudku krajského soudu ze dne 19. 6. 2013, č. j. 57 A 125/2011 – 82. Z jeho závazných závěrů následně vyšel i krajský soud v nyní napadeném rozsudku a tyto závěry (výše shrnuté) již nyní Nejvyššímu správnímu soudu přehodnocovat nepřísluší (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2008, č. j. 9 Afs 59/2007 - 56, publikované pod č. 1723/2008 Sb. NSS, nebo usnesení rozšířeného senátu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009 - 165, publikované pod č. 2365/2011 Sb. NSS).

[16] Pro úplnost lze dodat, že stěžovatel kromě výroku o zamítnutí žaloby, proti němuž (jak bylo vyloženo v bodě [14] výše) kasační stížnost přípustná není, v prvním odstavci podané kasační stížnosti povšechně napadá i výrok o nákladech řízení. K tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je *nepřípustná i kasační stížnost, která směřuje jen proti výroku o nákladech řízení*. Je-li kasační stížnost do výroku o věci samé z některého z důvodů uvedených v § 104 s. ř. s. nepřipustná, pak osud této kasační stížnosti směřující proti výroku ve věci samé bude následován i tou její částí, kterou bude napaden výrok o nákladech řízení (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 6. 2010, č. j. 7 Afs 1/2007 - 64, publikované pod č. 2116/2010 Sb. NSS). Pokud tedy Nejvyšší správní soud vyslovil nepřipustnost kasační stížnosti směřující proti výroku krajského soudu o zamítnutí žaloby (viz bod [14] shora), nemůže připustit ani věcný přezkum výroku o nákladech řízení.

[17] Nad rámec svého rozhodnutí Nejvyšší správní soud přesto považuje za nutné se k otázce náhrady nákladů řízení ve stručnosti vyjádřit. Krajský soud druhým výrokiem napadeného rozsudku přiznal žalovanému náhradu nákladů řízení ve výši 43.080 Kč vůči žalobci s odůvodněním, že žalobci vznikla povinnost uhradit žalovanému zmíněnou částku, neboť na základě předchozího rozsudku krajského soudu č. j. 57 A 125/2011 - 82 žalovaný žalobci náklady v řízení v této výši nahradil a zmíněný rozsudek byl následně Nejvyšším správním soudem zrušen. Odůvodnění výroku o nákladech řízení krajským soudem je hrubě nesprávné. Krajský soud ve své úvaze zcela pomínil, že byl-li jeho předchozí rozsudek č. j. 57 A 125/2011 - 82, na jehož základě žalovaný stěžovateli náhradu nákladů řízení zaplatil,

Nejvyšším správním soudem zrušen, byl stěžovatel povinen zaplacenou částku žalovanému vrátit, jinak by se bezdůvodně obohatil (žalovaný mu plnil na základě právního důvodu, který později odpadl). Důvod pro vrácení částky vyplacené žalobci jako náhrada nákladů řízení tak žalovanému vznikl již právní mocí zrušujícího rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 76/2013 – 27. Uložil-li krajský soud v nyní napadeném rozsudku stěžovateli povinnost uhradit žalovanému, co prve zaplatil na základě nesprávného výroku rozsudku krajského soudu č. j. 57 A 125/2011 - 82, *de facto* stanovil stěžovateli novou povinnost zaplatit žalovanému částku 43.080 Kč. V situaci, kdy Nejvyšší správní soud odmítá kasační stížnost žalobce jako celek pro nepřipustnost, neboť neobsahuje žádnou námitku, která by přípustnost kasační stížnosti mohla založit, není možné věcně přezkoumat zákonnost výroku o nákladech řízení (ani jej pro nezákonnost zrušit). Bude tedy na shovívavosti žalovaného, aby chybně konstruovaný výrok o nákladech řízení v napadeném rozsudku krajského soudu překlenul velkorysým výkladem a dvakrát částku 43.080 Kč po žalobci nevymáhal.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Nejvyšší správní soud proto ze všech shora uvedených důvodů rozhodl o odmítnutí kasační stížnosti podle § 120 ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s., protože podaná kasační stížnost je tohoto zákona nepřipustná.

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s ustanovením § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s, podle nějž nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. ledna 2014

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu